

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การสร้างหลักสูตรท้องถิ่นการทำบายศรี
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ขอบเขตของการวิจัย
 - 3.1 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.2 เนื้อหาในการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. วิธีสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย
6. แบบแผนการทดลอง
7. วิธีการดำเนินการวิจัย
8. การจัดกระทำข้อมูล
9. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น การทำบายศรี

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และการประกอบอาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น (กรมวิชาการ. 2544 : 2)

การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี การกำหนดเนื้อหาควรให้สอดคล้องกับสภาพ ของโรงเรียนและท้องถิ่น การจัดทำควรคำนึงถึงหลักการสำคัญ เช่น ต้องการแบบการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการกับทุกวิชา เน้นทักษะกระบวนการใน การทำงาน มีการประเมินผลตามสภาพจริง และให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข

การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำบายศรี โรงเรียนบ้านดงบังโดยการนำความรู้ เกี่ยวกับขั้นตอนการทำบายศรีจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความชำนาญการ มาจัดเรียงลำดับขั้นตอน โดยเฉพาะขั้นตอนการเข้าลูกบายศรี การประกอบตัวบายศรีและการทำขันหมากเบ็งจ้ เพื่อให้ ได้ขั้นตอนที่ถูกต้องและได้มาตรฐานตามแบบการทำบายศรีของชุมชนบ้านดงบัง ผู้วิจัยจึงได้ สัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความรู้เรื่องการทำบายศรีจากชุมชนและดำเนินการสร้างหลักสูตร ท้องถิ่นเรื่องการทำบายศรี มีรายละเอียดดังนี้

การสร้างหลักสูตรท้องถิ่นการทำบายศรี มีขั้นตอนดังนี้

1. ประชุมการจัดทำหลักสูตรการทำบายศรี โดยร่วมมือระหว่างผู้วิจัย ภูมิปัญญา ท้องถิ่นที่มีความชำนาญการในการทำบายศรี และผู้รู้ซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มการทำบายศรีในชุมชน บ้านดงบัง ตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอน การทำบายศรีและรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับการทำบายศรี

2. จัดทำหลักสูตรการทำบายศรี โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยยึดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

2.2 กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร

2.3 จัดทำคำอธิบายรายวิชา

2.4 จัดทำตารางวิเคราะห์หลักสูตร

2.5 วิเคราะห์หลักสูตร

2.6 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้

3. ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของ เนื้อหา

4. ปรับปรุงแก้ไข

5. จัดทำเป็นรูปเล่ม

จากการศึกษาการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นการบายศรี ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นการทำบายศรี เป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับชุมชนบ้านคงบัง ตำบลคงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียนและท้องถิ่น เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่นและเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เน้นทักษะกระบวนการการทำงานและนักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนบ้านคงบัง อำเภอบึงโขงหลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จำนวน 98 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านคงบัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 34-38)

ขอบเขตในการวิจัย

1. ระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้และหลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยได้ทดลองด้วยตนเองและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในขั้นตอนการทำบายศรี ใช้เวลาในการทดลอง จำนวน 20 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ดำเนินการทดลอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ระหว่างวันที่ 15 มีนาคม 2549 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2549 โดยสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม

2. เนื้อหาในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้และหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

- 2.1 ประวัติความเป็นมาของงานใบตอง
- 2.2 ประวัติความเป็นมาของบายศรี
- 2.3 คุณค่าและการอนุรักษ์บายศรี

- 2.4 หลักการเลือกอุปกรณ์ และเก็บรักษาวัสดุในการทำบายศรี
- 2.5 การเตรียมวัสดุในการทำบายศรี
- 2.6 ขั้นตอนการทำบายศรี
 - 2.6.1 การทำลูก การทำยอด การนำลูกบายศรีมาประกอบเป็นตัวและยอด
 - 2.6.2 การทำชั้นหมากเบ็งจี้ การทำกรวยติดกลีบหมากเบ็งจี้
- 2.7 การคิดต้นทุนกำไร การทำบายศรี
- 2.8 การจัดนิทรรศการและแสดงผลงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ความต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. หลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยการปรับรายละเอียดเนื้อหา
3. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 แผน 20 ชั่วโมง
4. แบบวัดทักษะกระบวนการทำงานของนักเรียนเรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบประเมินที่ใช้วัดทักษะการทำงาน of นักเรียนระหว่างเรียน
5. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบบปรนัย 4 ตัวเลือก (Multiple choice) จำนวน 40 ข้อ
6. แบบประเมินหลักสูตรของผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบสอบถามประเมินหลักสูตรท้องถิ่น และประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบโดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC ของโรวินลลี (Rovinelli) และแฮมเบิลตัน (Hambleton) บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 63- 65) โดยเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป
7. แบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วิธีสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อสัมภาษณ์ข้อมูลต่างๆ ที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นการทำบายศรี โดยสัมภาษณ์จากผู้รู้ (Key- informant) มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาการสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสารและตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 78-80)

1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

1.3 นำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

1.4 ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์

1.5 นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มการทำบายศรี เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำบายศรี

1.6 วิเคราะห์สรุปข้อมูลเป็นรายชื่อ

2. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำบายศรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยการสัมภาษณ์ ด้วยแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยออกแบบและได้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้ปกครอง นักเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านดงบัง เพื่อทราบความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

2.2 ขั้นสำรวจข้อมูลพื้นฐาน โดยศึกษาจากสภาพทั่วไป สภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคมของท้องถิ่น สภาพปัญหาปัจจุบัน จากการประชุมสัมมนาและการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นฉบับร่าง

2.3 ศึกษาหลักสูตรแกนกลาง ได้ศึกษาแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 10) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 22) วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร

ท้องถิ่น ของนิคม ชมภูหลง (2545 ข : 111) สัจด์ อุทรานันท์ (2532 : 314-315) นำมาดัดแปลง เป็นแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

2.4 ขั้นตอนการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นฉบับร่าง หลังจากที่ได้ผู้วิจัยได้สำรวจ ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นแล้ว ได้ดำเนินการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นฉบับร่าง ดังนี้

2.4.1 ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับใบตอง วิธีการทำบายศรี จากหนังสือ มรดกไทย เล่ม 3 (มณีรัตน์ จันทนะผลิน. 2525 : 97) และเอกสารพิธิบายศรีสู่ขวัญ (สุรจิต จันทสาขา. ม.ป.ป. : 53) และหนังสือเกี่ยวกับการทำบายศรีสู่ขวัญ (สถาพร พันธุ์มณี. 2542 : 2392)

2.4.2 ศึกษาวิธีการ ขั้นตอนการทำบายศรีสอบถามจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นชาวบ้านดงบัง หมู่ 5 บ้านดงเรือ หมู่ 8 และบ้านดงบังใต้ หมู่ 10 ตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย จำนวน 10 คน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น ดังนี้

- 1) นางลัดดา ศรีนาค บ้านเลขที่ 36 หมู่ที่ 8 บ้านดงเรือ ตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย
- 2) นางสาวทอง โพธิ์ศรีน้อย บ้านเลขที่ 115 หมู่ที่ 5 บ้านดงบัง ตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย
- 3) นางอ่อน นละจัต บ้านเลขที่ 36 หมู่ที่ 5 บ้านดงบัง ตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย
- 4) นางจวน แสนหินบุรณ์ บ้านเลขที่ 71 หมู่ที่ 5 บ้านดงบัง ตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย
- 5) นางเคี่ยม อุดมกัณฑ์ บ้านเลขที่ 43 หมู่ที่ 10 บ้านดงบังใต้ ตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย
- 6) นางสาว สีดาน้อย บ้านเลขที่ 12 หมู่ที่ 10 บ้านดงบัง ตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย
- 7) นางถนอมทรัพย์ บุตรสุริย์ บ้านเลขที่ 40 หมู่ที่ 8 บ้านดงบัง ตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย
- 8) นางบุญเลี้ยง ไชยแสนท้าว บ้านเลขที่ 1 หมู่ที่ 10 บ้านดงบัง ใต้ ตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย

9) นางคอรัก ผาลี บ้านเลขที่ 70 หมู่ที่ 5 บ้านดงบัง 9 ตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย

10) นางบุญฮัก ยะไว้ย บ้านเลขที่ 84 หมู่ที่ 8 บ้านดงเรือ ตำบลดงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย

จากการศึกษาทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้เกี่ยวกับการทำบายศรีจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ในขั้นตอนของการทำบายศรีของบ้านดงบัง ทำให้เห็นคุณค่าการอนุรักษ์บายศรีในท้องถิ่น ตลอดจนการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2.4.3 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านดงบัง ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน โดยเริ่มจากวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โครงสร้างของแต่ละช่วงชั้น สัดส่วนเวลาเรียน เพื่อจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำบายศรี โดยร่วมกันสร้างหลักสูตรท้องถิ่นกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื้อหาประกอบด้วย คำอธิบายรายวิชา หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง หน่วยการเรียนรู้ เวลาเรียน วิเคราะห์ เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ แนวทางดำเนินการใช้หลักสูตร การวัดและประเมินผล เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียนและความต้องการของท้องถิ่น

2.4.4 จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำบายศรี ประกอบด้วย คำอธิบายรายวิชา หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง หน่วยการเรียนรู้ เวลาเรียน วิเคราะห์ เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

2.4.5 นำหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำบายศรี พร้อมทั้งแบบประเมินหลักสูตร เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่อง

2.4.6 จัดทำแบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่น ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมในการกิจกรรมการเรียนการสอน ประเมินความถูกต้องและเหมาะสม

2.4.7 นำหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและประเมินทั้ง 6 ด้าน คือ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างเนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ เวลาเรียน และการวัดผล ประเมินผล ซึ่งดัดแปลงเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย เหมาะสมน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 101)

2545 : 101)

2.4.8 นำหลักสูตรท้องถิ่นพร้อมแบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านดังนี้

- 1) นายสุรสิทธิ์ สิทธิอมร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าใหญ่
ค.ศ. 4 วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดประเมินผล
(ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย)
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมมต สมบูรณ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
วุฒิการศึกษา กศ.บ. ภูมิศาสตร์, M.S. (Geography) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรท้องถิ่น
- 3) นายสุรเวท สุกทน หัวหน้ากลุ่มงานนิเทศการศึกษาสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การประถมศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญ
ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 4) นายสันติชัย พรหมอารักษ์ ศึกษาานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาหนองคาย เขต 3 วุฒิการศึกษา กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้าน
การวัดและประเมินผล (ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย)
- 5) นางสุภาวดี กุมภีโร ศึกษาานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
หนองคาย เขต 3 วุฒิการศึกษา ค.ม. (การประถมศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านการหลักสูตรและ
การสอน

2.4.9 นำหลักสูตรมาปรับปรุง แก้ไข ซ้ำบกรร่งตามคำแนะนำของ
ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ และนำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
อีกครั้ง

2.4.10 นำแบบประเมินหลักสูตรที่ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนมาหาค่า
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อหาความเหมาะสมของหลักสูตร ก่อนที่จะนำไปทดลอง
ใช้เก็บข้อมูลกับ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านดงบัง ตำบลดงบัง
อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	ระดับความเหมาะสมมากที่สุด
3.51 – 4.50	ระดับความเหมาะสมมาก
2.51 – 3.50	ระดับความเหมาะสมปานกลาง
1.51 – 2.50	ระดับความเหมาะสมน้อย
1.00 – 1.50	ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

2.5 จัดพิมพ์หลักสูตรฉบับสมบูรณ์

3. การสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำบายศรี

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนบ้านคงบัง ตำบลคงบัง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย โดยกำหนดหน่วย
การเรียนรู้ และ จำนวนชั่วโมง/เวลา ซึ่งผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 10 แผน ใช้เวลา 20 ชั่วโมง
ไม่รวมเวลา ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาเนื้อหาหลักสูตรการทำบายศรี ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

3.2 ศึกษาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

3.3 นำผลการวิเคราะห์หลักสูตรรอกลงในตารางแสดงหน่วยการเรียนรู้

3.4 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้และชั่วโมงเรียน โดยละเอียด

กล่าวคือกำหนดหน่วยการเรียนรู้ วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ย่อย จุดประสงค์การเรียนรู้และ
เวลา ให้เหมาะสมกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ในแต่ละครั้ง

3.5 เขียนสาระสำคัญ โดยให้ความสำคัญกับสาระการเรียนรู้ โดยเขียน
จุดประสงค์การเรียนรู้ โดยวิเคราะห์จากหลักสูตรซึ่งสะท้อนจากผลรวมทั้งหมดที่ต้องการให้
เกิดกับผู้เรียน เมื่อผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ในเนื้อหานั้นๆ

3.6 กำหนดแผนการจัดการเรียนรู้อย่อย ๆ หรือพฤติกรรมที่ควรจะ
เกิดขึ้นระหว่างการจัดกระบวนการเรียนรู้

3.7 กำหนดกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นทักษะกระบวนการกลุ่มที่
เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนได้ปฏิบัติเองตามความสามารถ

3.8 กำหนดสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้

3.9 กำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล

3.10 บันทึกหลังการสอน

3.11 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครบจำนวน 10 แผน

3.12 นำแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับร่างเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมิน
แผนจัดการเรียนรู้ตรวจสอบความบกพร่องพร้อมทั้งแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3.13 นำแผนการจัดการเรียนรู้พร้อมแบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญ
ชุดเดิม เพื่อประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่าของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งมีอยู่ 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก
เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย เหมาะสมน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 101)

3.14 นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ประเมินการเรียนรู้โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	ระดับความเหมาะสมมากที่สุด
3.51 – 4.50	ระดับความเหมาะสมมาก
2.51 – 3.50	ระดับความเหมาะสมปานกลาง
1.51 – 2.50	ระดับความเหมาะสมน้อย
1.00 – 1.50	ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

3.15 นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.16. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองกับนักเรียน ดังนี้

การทดลองครั้งที่ 1 โดยทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านดงบัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 จำนวน 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่องในด้านกระบวนการเรียนรู้ ความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผล แล้วนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข

3.17. นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่องแล้วนำไปทดลองใช้จริงกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านดงบัง ตำบลดงบัง อำเภอ บึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จำนวน 30 คน

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการทำบายศรี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
หน่วยที่ 1 เรื่อง ประวัติความเป็นมาของงานใบตอง	เวลา 2 ชั่วโมง
เรื่อง ประวัติความเป็นมาของงานใบตอง	เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

งานใบตองเป็นศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของมนุษย์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะวิถีชีวิตของคนภาคอีสาน งานใบตองมีอยู่หลายชนิด ได้แก่ การทำกระทงแบบต่างๆ ถาดใบตอง และแจกันใบตอง รวมถึงการทำบายศรีสู่ขวัญที่ช่วยในการสร้างขวัญและกำลังใจและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 บอกประวัติความเป็นมาของงานใบตองได้
- 2.2 บอกลักษณะของงานใบตองได้
- 2.3 แสดงออกถึงการมีคุณธรรม จริยธรรมด้านความรับผิดชอบ

3. สาระการเรียนรู้

ประวัติความเป็นมาของงานใบตอง

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

- 4.1 ครูแจ้งผลการเรียนรู้ที่จะเรียนให้นักเรียนทราบและวิธีการวัดผลและประเมินผล
- 4.2 ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาซักถามเกี่ยวกับเรื่องงานใบตอง ที่นักเรียนเคยเห็นอยู่ในหมู่บ้านและเคยเห็นพ่อ แม่หรือคนในครอบครัวนำมาใช้ประโยชน์หรือไม่
- 4.3 ให้นักเรียนดูรูปภาพการประดิษฐ์วัสดุต่างๆ จากใบตองและร่วมกันสนทนาว่าจากรูปภาพนั้น ในปัจจุบันในหมู่บ้านของนักเรียนมีการนำใบตองมาใช้ประโยชน์อะไรบ้าง

ขั้นสอน

- 4.4 นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่มๆ ละ 6 คน ตามความสนใจไม่แยกเพศชายหญิง มีเด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อน แต่ละกลุ่มให้เลือกประธาน กรรมการ และเลขานุการ

ครูแจกใบความรู้ เรื่องประวัติความเป็นมาของงานใบตอง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาจากใบความรู้

4.5 ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันเขียนผังความคิด (Mind mapping) จากเรื่องที่ศึกษาเขียนเป็นแผนภูมิ

4.6 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน (แผนผังความคิด) จากการศึกษาใบความรู้ หน้าชั้นเรียนทั้ง 5 กลุ่ม

4.7 นักเรียนร่วมกันซักถามปัญหาที่สงสัยที่แต่ละกลุ่มนำเสนอ

4.8 นักเรียนและครูร่วมกันสนทนา อภิปรายเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องที่แต่ละกลุ่มนำเสนอต่อไปนี้

4.8.1 บุคลิกท่าทางการนำเสนอ

4.8.2 การสรุปเนื้อหา ชัดเจน เข้าใจง่าย

4.8.3 ภาษาที่ใช้ในการนำเสนอและน้ำเสียง

ขั้นสรุป

4.9 นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของงานใบตอง ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ และแนะนำให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกเวลาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของงานใบตองในหมู่บ้านของตนเอง โดยการสอบถามจากผู้ปกครอง

4.10 ครูนัดหมายในการเรียนในครั้งต่อไป

4.11 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

5. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

5.1 รูปภาพงานประดิษฐ์จากใบตอง

5.2 ใบความรู้เรื่อง ประวัติความเป็นมาของงานใบตอง

5.3 ใบงานเรื่อง ประวัติความเป็นมาของงานใบตอง

5.4 ปากกาเคมี

5.5 กระดาษชาร์ต

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สังเกตความสนใจและตั้งใจเรียน

6.2 สังเกตกระบวนการในการทำงานกลุ่ม

6.3 สังเกตการตอบคำถาม

6.4 ตรวจใบงาน

4. แบบวัดทักษะกระบวนการทำงานของนักเรียน

เรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

4.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดทักษะกระบวนการทำงานจากหนังสือ
การวัดผลการศึกษาของ สมนึก ภัททิยธนี (2541 : 50 – 59) ได้ทราบขั้นตอนการสร้างแบบวัด
ทักษะกระบวนการทำงาน โดยมีจุดมุ่งหมายในการประเมินผลด้านทักษะกระบวนการทำงาน
ของนักเรียนในระหว่างเรียน

4.2 ศึกษาคู่มือการวัดและประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการศึกษา
ว่าด้วยการวัดและประเมินผล พุทธศักราช 2544 พบว่า การประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพและเทคโนโลยี จะเน้นที่การวัดผลตามสภาพจริงโดยการวัดพฤติกรรมตาม
ความสามารถของผู้เรียนทำให้ทราบทักษะกระบวนการทำงาน การทำงานตามขั้นตอน และ
การทำงานให้เสร็จ

4.3 ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เรื่องการทำบายศรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พัฒนาขึ้นมา เพื่อให้การวัดผลสอดคล้องกับ
สาระการเรียนรู้และขั้นตอนการทำบายศรี

4.4 สร้างแบบวัดทักษะกระบวนการทำงานนักเรียน เรื่องการทำบายศรี

4.5 นำแบบวัดทักษะกระบวนการทำงานนักเรียน ที่สร้างขึ้นเสนอต่อ
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
4.6 นำแบบวัดทักษะกระบวนการทำงานนักเรียน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบโดยวิธีให้คำปรึกษา เสนอแนะ เพื่อนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

4.7 จัดพิมพ์แบบวัดทักษะกระบวนการทำงานนักเรียน ฉบับจริง

5. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

5.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหนังสือวัดผล
การศึกษาของ สมนึก ภัททิยธนี (2541 : 67) หนังสือการวัดและประเมินผลทางการศึกษาของ
(บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 49-52)

5.2 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เกี่ยวกับ
หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เวลาเรียน แนวการวัดและประเมินผล (กรมวิชาการ. 2545 ก :
18-37)

5.3 ศึกษาหลักสูตร เอกสารเสริมความรู้ คู่มือครูกลุ่มสาระการเรียนรู้
 ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี (งานประดิษฐ์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรการศึกษา
 ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544

5.4 วิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้
 เรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี

5.5 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการทำบายศรี
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 60 ข้อ
 เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก

5.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นเสนอ
 คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบสำนวน ภาษา ความเหมาะสม และความ
 ชัดเจน

5.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม
 เพื่อหาความสอดคล้อง (IOC) ของข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้แบบประเมิน
 ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
 ที่ข้อนั้น

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์
 การเรียนรู้ที่ข้อนั้น

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
 ที่ข้อนั้น

5.7 วิเคราะห์ข้อมูลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างแบบทดสอบ
 กับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้สูตร IOC ของ โรวินลลี และแฮมเบิลตัน บุญชม ศรีสะอาด
 (2545 : 63- 65) โดยเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ถึง 1.00 ผลการประเมินพบว่า ข้อสอบ
 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเข้าเกณฑ์การประเมิน 50 ข้อ ซึ่งมีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ .55 - 1.00 ดังตาราง
 ที่ 2

ตารางที่ 2 แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อทดสอบ	คะแนนการพิจารณา		
		+ 1	0	- 1
1. บอกความเป็นมาของบาศรีได้	1. บาศรีมีความสำคัญอย่างไร ก. ใช้เป็นของขวัญในการแต่งงาน ข. ใช้เป็นสื่อในพิธีบาศรีสู่ขวัญ ค. ใช้ในพิธี ในวันเกิด ง. ใช้ในการขึ้นบ้านใหม่			

5.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 50 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านดงบัง จำนวน 30 คน

5.9 นำกระดาษคำตอบที่นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน มาตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก(B) ตามวิธีของแบรเนน (Brennan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 :87) ได้ข้อสอบที่เข้าเกณฑ์จำนวน 45 ข้อ ผู้วิจัยคัดเลือกไว้ 40 ข้อ ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ 0.25 ถึง 0.85

5.10 นำข้อสอบที่คัดไว้ 40 ข้อ ไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตรโลเวทท์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 :93) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89

5.11 พิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับจริง เพื่อนำไปใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเมื่อเรียนครบ จำนวน 10 แผน

6. การสร้างแบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่น

6.1 ศึกษาการสร้างแบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 63 - 65) และหนังสือแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (กรมวิชาการ. 2544 : 67 – 71)

6.2 ศึกษาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำบาศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล

6.3 สร้างแบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่น โดยกำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ ออกเป็น 6 ด้าน (กรมวิชาการ. 2544 : 67 – 71) ดังนี้

6.3.1 ด้านสาระสำคัญของเรื่อง /หน่วยการเรียนรู้

6.3.2 ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้

6.3.3 ด้านสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร

6.3.4 ด้านด้านกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรท้องถิ่น

6.3.5 ด้านสื่อ / แหล่งเรียนรู้

6.3.6 ด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตรท้องถิ่น

6.4 สร้างแบบตารางประเมินหลักสูตรท้องถิ่น

6.5 นำแบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ ความถูกต้องของโครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และภาษาที่ใช้ใน แบบประเมินหลักสูตร เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

6.6 นำแบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ ชูดเดิมเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมอีกครั้ง

6.7 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่น และเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการประเมินหลักสูตรทั้ง 6 ด้าน

6.8 นำแบบประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน

7. การสร้างแบบวัดความพึงพอใจ

แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการกระบวนการเรียนการสอน หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

7.1 ศึกษาการสร้างแบบสอบถามแบบมีโครงสร้างจากหนังสือวิจัยเบื้องต้น ของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 79)

7.2 สร้างแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอน การเรียนหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 :72- 73, 102 – 103) จำนวน 30 ชุด ชุดละ 20 ข้อ

7.3 นำแบบวัดความพึงพอใจเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข
เกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้ถ้อยคำ สำนวน ภาษา ความชัดเจนในข้อความถาม และ
ความครอบคลุมในเรื่องที่ศึกษา

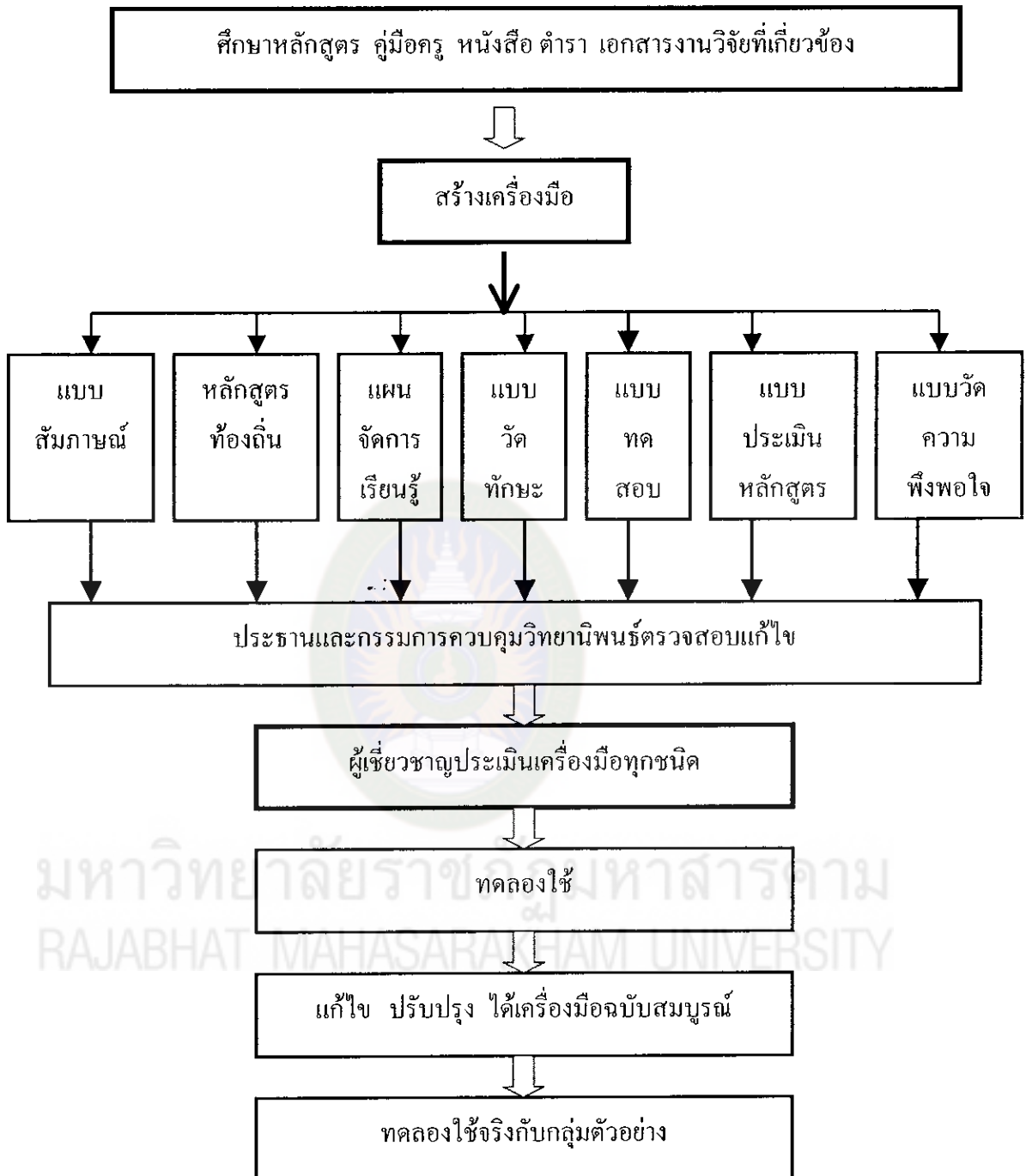
7.4 พิมพ์แบบวัดความพึงพอใจฉบับจริงเพื่อใช้ในกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

7.5 นำแบบวัดความพึงพอใจสอบถามนักเรียนหลังจากที่เรียนจบแผนการ
จัดการเรียนรู้และหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำบายศรี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ
เทคโนโลยี

7.6 วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประเมินตามเกณฑ์
ที่กำหนด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	ระดับความเหมาะสมมากที่สุด
3.51 – 4.50	ระดับความเหมาะสมมาก
2.51 – 3.50	ระดับความเหมาะสมปานกลาง
1.51 – 2.50	ระดับความเหมาะสมน้อย
1.00 – 1.50	ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

7.7 ขั้นตอนการสร้างและหาคูณภาพเครื่องมือ สรุปได้ดังแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิที่ 4 แผนผังการดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

แบบแผนของการทดลอง

แบบแผนในการทดลองครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงทดลอง โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนทดลองแบบ one – group pretest - posttest design (ล้วน สายยศ และอังคณา. 2541 : 248-249)

ตารางที่ 3 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	Pre - test	Teament	Post - test
ทดลอง	T1	X	T2

T1 หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง (pretest)

X หมายถึง การทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้และหลักสูตรท้องถิ่น

T2 หมายถึง การทดสอบหลังการทดลอง (posttest)

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง โดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียว (one – group pretest - posttest design) ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านดงบัง จำนวน 30 คน ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มให้นักเรียนโดยการแบ่งกลุ่มเด็กเก่ง ปานกลาง อ่อน คละกันเพื่อให้นักเรียนที่เก่งช่วยเหลือนักเรียนที่อ่อนหรือให้นักเรียนปรับตัวเข้าหากัน (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 2545 : 130) ผู้วิจัยได้สอนด้วยตัวเอง และร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในขั้นตอนการปฏิบัติ รวมระยะเวลาที่ดำเนินการทดลอง 20 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนและหลังเรียน ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์การทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย ติดต่อประสานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต3 เพื่อขออนุญาตใช้เครื่องมือกับผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงบัง
2. ก่อนทำการทดลอง ผู้วิจัยได้ทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบ 50 นาที

3. ผู้วิจัยทำการสอน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ แผนที่ 1 ถึง แผนที่ 10 ตามลำดับ

4. การวัดและการประเมินผลงาน โดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ในการเรียน ประเมินจากแบบวัดทักษะกระบวนการทำงาน และผลงานการปฏิบัติจริงของนักเรียน

5. หลังสิ้นสุดการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบ หลังเรียน (Post – test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดิม กำหนดวันเวลาในการทดลอง ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 กำหนดวันเวลาในการทำการทดลอง

วัน เดือน ปี	เรื่อง	จำนวนชั่วโมง
15 มีนาคม 2549	ทดสอบก่อนเรียน	-
16 มีนาคม 2549	ประวัติความเป็นมาของงานใบตอง	2
17 มีนาคม 2549	ประวัติความเป็นมาของบายศรี	2
20 มีนาคม 2549	คุณค่าและการอนุรักษ์บายศรี	2
21 มีนาคม 2549	หลักการเลือกอุปกรณ์ และเก็บรักษาวัสดุในการทำบายศรี	2
22 มีนาคม 2549	การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ในการทำบายศรี	2
23 มีนาคม 2549	ขั้นตอนการทำบายศรี	2
24 มีนาคม 2549	การทำลูก การทำยอด การนำลูกบายศรี มาประกอบเป็นตัวและยอด	2
25 มีนาคม 2549	การทำชั้นหมากเบ็งจี้ การทำกรวยติดก๊ีบหมากเบ็งจี้	2
28 มีนาคม 2549	การคิดต้นทุนกำไร และจำหน่ายบายศรี	2
29 มีนาคม 2549	การจัดนิทรรศการ และแสดงผลงาน	2
30 มีนาคม 2549	ทดสอบหลังเรียน	-
รวม		20

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นและแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการทำบายศรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จากผู้เชี่ยวชาญมากรอกคะแนนแล้ววิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 100)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	ระดับความเหมาะสมมากที่สุด
3.51 – 4.50	ระดับความเหมาะสมมาก
2.51 – 3.50	ระดับความเหมาะสมปานกลาง
1.51 – 2.50	ระดับความเหมาะสมน้อย
1.00 – 1.50	ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

2. หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้ร้อยละและค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. รวบรวมคะแนนจากผลงานและการวัดทักษะการทำงานภาคปฏิบัติระหว่างเรียนเพื่อคำนวณหาประสิทธิภาพ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

4. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t-test (Dependent samples)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1.1 ร้อยละ

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตรหาค่าเฉลี่ย มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 107)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

\sum แทน ผลรวม

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้
 2.1 วิเคราะห์ หาคความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรความสอดคล้อง IOC (Item objective congruence) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา
 หรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ = ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.2 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีของโลเวทท์ โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 93)

$$\text{สูตร } r_{cc} = 1 - \frac{k \sum X_i - \sum X_i^2}{(k-1) \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ r_{cc} = ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

K = จำนวนข้อสอบ

X_i = คะแนนของแต่ละคน

C = คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

2.3 สถิติที่ใช้ในการหาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ โดยใช้สูตร B (Discrimination index B) มีสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 87-89)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

B แทน ค่าอำนาจจำแนก

U แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือที่สอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก

L แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก

N_1 แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือที่สอบผ่านเกณฑ์

N_2 แทน จำนวนผู้ที่ไม่รอบรู้หรือที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์

3. การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

80 ตัวแรก หากจากคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากภาคความรู้และภาคปฏิบัติ ซึ่งคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หากจากคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ซึ่งคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

4. การหาค่าความพึงพอใจของนักเรียน โดยใช้ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สูตรหาค่าความพึงพอใจของนักเรียน

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนนักเรียนที่ทำแบบสอบถาม

5. สถิติเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผลการทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t-test (Dependent sample) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 112-113)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{(N-1)}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน

N แทน จำนวนจำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY